

обеспечения корпоративной социальной ответственности в оптимально организованном виде.

Ключевые слова: организация, система обеспечения, корпоративная социальная ответственность, социальные отношения

Kukoba V.P.

doctor of Science, Economics, professor «KNEU»

THE ORGANIZATION OF MAINTENANCE OF FUNCTIONING OF CORPORATE SOCIALLY-RESPONSIBLE RELATIONS AT THE ENTERPRISES

In the article a new organization is presented in the system of providing of relations of corporate social responsibility. Composition of subsystems of providing of social responsible relations is resulted, them basic functions and processes. The grounded necessity of forming of the system of providing of corporate social responsibility is for the optimum organized kind.

Keywords: the organization, maintenance system, corporate social responsibility, social relations

Кривда О.В.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Корінна Н.О.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ФОРМИ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У статті проаналізовано основні форми інтеграційної підтримки малого підприємництва, а також визначено фактори, що впливають на визначення моделі розвитку малого бізнесу через інтеграцію з великими підприємствами.

Ключові слова: мале підприємництво, інтеграційна підтримка, субпідряд, франчайзинг, лізинг, венчурне фінансування.

Вступ. В умовах формування ринкового господарства, інституціональних змін в економіці України, радикальних змін у відносинах власності проблема становлення і розвитку малого підприємництва набуває неабиякого значення. Актуальність дослідження проблем малого підприємництва посилюється також і тим, що повільність і суперечливість просування України шляхом ринкових реформ значною мірою зумовлені

саме недооцінкою ролі та значення малого підприємництва як структуроутворюючого елемента ринкової економіки. Проблеми малого підприємництва, як і підприємництва в цілому, в колишньому СРСР практично не досліджувалися. Лише з початком ринкових трансформацій у країнах СНД почали проводити дослідження з питань малого підприємництва. Розвитку малого бізнесу в Україні присвятили свої роботи З.Варналій, В.Кредісов, Д.Ляпін, В.Шпак, Т.Говорушко, О.Тимченко та багато інших.

Постановка задачі. Метою статті є дослідження функціонування однієї з підсистем підтримки малого підприємництва, а саме інтеграційної, а також її основних форм.

Результати дослідження. Наявність системи заходів підтримки малого підприємництва підвищує його життєздатність, що в свою чергу, пом'якшує її основну суперечність. І, навпаки, відсутність відповідної системи призводить до загострення основної суперечності малого підприємництва та до зниження його життєздатності. У зв'язку з цим виникає питання про суб'єкти підтримки малого підприємництва. Таким чином, сформувалися такі основні напрямки підтримки малого підприємництва: державна, інтеграційна, а також різноманітні форми самоорганізації малого підприємництва.

Інтеграційна підтримка являє собою взаємодію великих та малих господарських структур через форми інтеграційних зв'язків. Слід зазначити, що сукупність форм кооперації між великими та малими фірмами є особливим сегментом у системі зовнішніх зв'язків великих корпорацій.

Саме вдало обрана інтеграційна структура сприяє появі у підприємств малого бізнесу значної кількості переваг, які надалі дозволяють йому вийти із кризової ситуації, розширити обсяги виробництва, збільшити розмір прибутку та перейти до розряду конкурентоспроможних підприємств і, нарешті, подовжити період життєвого циклу бізнесу та забезпечити його стійке функціонування.

Великі підприємства, у свою чергу, також очікують від такої співпраці на позитивні результати, серед яких найбільш вагомими є – мінімізація кількості виробничих та збутових операцій, що впливають на зменшення витрат, скорочення технологічного циклу, здешевлення продукції тощо.

Для малих підприємств такий інтеграційний процес з великими або середніми підприємствами має вигляд моделі, яка передбачає подальший його розвиток з організаційних, економічних, фінансових питань, тобто: по-перше, зростання стабільності, прогнозованості зовнішнього середовища малого бізнесу; по-друге, взаємовигідний рух інформаційних, технологічних, сировинних, фінансових, кадрових ресурсів.

Можливість участі малого підприємства в інтеграційному процесі з великим підприємством, а отже, обрання необхідної моделі його розвитку залежить від низки факторів, які ми упорядкували у табл. 1.

Окрім зазначених факторів, на формування та розвиток форм взаємодії підприємств значно вплинули такі тенденції розвитку сучасних ринків як

глобалізація, зростання якості продукції, ступінь задоволеності споживачів, а також можливість застосування нових інформаційних та комунікаційних технологій.

Таблиця 1

Фактори, що впливають на визначення моделі розвитку малого бізнесу через інтеграцію з великими підприємствами

Фактори	Зміст факторів
Зовнішні	
Тип і стан розвитку економіки	Стан та тенденції розвитку економіки, наявність тенденцій до розвитку інноваційних виробництв
Державна політика в сфері малого бізнесу	Чинні системи оподаткування, кредитування, інвестування, державної підтримки розвитку малого бізнесу, процесу кооперації та інтеграції
Правова основа підприємницької діяльності	Нормативно-правова база розвитку, функціонування та державної підтримки малого бізнесу
Внутрішні	
Особливості ринку	Стан розвитку кон'юнктури ринку, регіональна концентрація, інфраструктура ринку
Форми власності	Форми власності та організаційно-правові види підприємств
Розвиток галузі	Характеристика (кількість підприємств однопрофільної діяльності, рівень спеціалізації, розміри підприємств, конкурентоспроможність, фінансовий стан)
Інформаційне, кадрове, методичне забезпечення	Характеристика (стан та тенденції розвитку, умови, рівень підготовки управлінських кадрів, наявність досвіду управління інтеграційними процесами)
Особливості підприємства	Стан виробництва, рівень спеціалізації, фінансові можливості, стан матеріально-технічного забезпечення, система самоорганізації

В умовах ринкових відносин основними формами інтеграції великих та малих господарських структур є: субпідряд, франчайзинг, лізинг та венчурне фінансування. Змістом зазначених форм є інтеграція (переплетіння) функціональних сфер діяльності великих і малих підприємств. Зокрема, формою виробничих функціональних інтеграційних зв'язків є субпідряд, формою виробничо-збутових – франчайзинг, формою виробничо-фінансових – лізинг, а формою інноваційних функціональних інтеграційних зв'язків є венчурне фінансування.

Субпідрядна система являє собою довгострокові відносини у сфері постачання між великою компанією, яка виробляє значні обсяги масової продукції, та багатьма малими підприємствами, які працюють на основі подетальної, технологічної, модельної спеціалізації виробництва продукції, що виробляється відносно невеликими обсягами або за вузької номенклатури. Субпідрядна система особливо розвинена в галузях масового складального виробництва, наприклад, в автомобільній, електротехнічній, електронній промисловості, в деяких сферах машинобудування.

Останніми десятиліттями в країнах із розвинутою ринковою економікою значного поширення набула система договірних відносин щодо кооперації

господарської діяльності великих і малих фірм у галузі розподілу продукції та послуг, яка стала широко відомою в світі під назвою франчайзинг. На Заході найбільшу кількість фірм, що працюють за системою франчайзингу, зосереджено в таких сферах: мережа ресторанів та кафе, продуктових магазинів, будівельна і реконструкційна діяльність, автосервіс тощо. Франчайзинг може поширюватися на будь-яку господарську діяльність, для котрої розроблено процеси виробництва, переробки та продажу товарів і послуг.

Одним із методів оновлення матеріальної бази й основних фондів малих підприємств різних форм власності є лізинг як ефективний спосіб стимулювання інвестиційної активності, залучення додаткових вкладень, у тому числі іноземних, у розвиток економіки, в першу чергу її виробничої сфери. Лізинг може забезпечувати деякі переваги для суб'єктів малого підприємництва, а саме: стовідсоткове кредитування, яке не вимагає негайного початку платежів; лізинг привабливий можливістю, яка надається суб'єктам малого підприємництва, які не мають достатнього капіталу для купівлі обладнання, отримати його шляхом оренди, крім того, на вигідніших умовах, ніж за контрактами купівлі-продажу; можливість через лізинг сучасних і високопродуктивних технічних засобів не тільки оперативно реконструювати виробництво, а й спрямовувати зекономлені кошти на інші потреби та інше.

Велике значення для підтримки малого підприємництва, підвищення його життєздатності має система організації доступу малих фірм до механізму передачі технологій та результатів наукових розробок у виробництво на основі їхньої кооперації з великими компаніями. Така система називається венчурне (ризикове) фінансування. Саме через свої венчурні фонди корпорації здійснюють ринкове фінансування малих фірм.

Висновки. Таким чином, в умовах ринкових відносин основними формами інтеграції великих та малих підприємств, а отже, й формами, що сприяють підвищенню життєздатності суб'єктів малого підприємництва, є: субпідряд, франчайзинг, лізинг та венчурне фінансування. Ці форми в Україні лише виникають, відбувається процес їх формування. Тому сьогодні необхідно здійснювати комплекс заходів щодо створення умов їх становлення, і насамперед це стосується створення правових та економічних умов їхнього розвитку.

Перелік посилань

1. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. – 4-те вид., стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2008 – 302 с.
2. Говорушко Т.А., Тимченко О.І. Малий бізнес. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 200 с.
3. Шпак В.І. Розвиток малого підприємництва в Україні (на прикладі української видавничо-поліграфічної компанії «Експрес-Об'ява»). – К.: МАУП, 2002. – 112 с.
4. Взаимодействие малого и крупного бизнеса. Информационно-аналитический сборник. Институт предпринимательства и инвестиций. – Москва, 2003.– 178 с.

5. Литвиненко В.М. Малий бізнес у світовій економіці: Монографія – Київ–Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект–Поліграф», 2004. – 180 с.

Крывда Е.В.

к.э.н., доцент НТУУ «КПИ»

Коринная Н.А.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ФОРМЫ ИНТЕГРАЦИОННОЙ ПОДДЕРЖКИ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

В статье проанализировано основные формы интеграционной поддержки малого предпринимательства, а также определены факторы, которые влияют на определение модели развития малого бизнеса через интеграцию с большими предприятиями.

Ключевые слова: малое предпринимательство, интергационная поддержка, субподряд, франчайзинг, лизинг, венчурное финансирование.

Kryvda O.V.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Korinna N.O.

student FMM NTUU «KPI»

FORMS OF INTEGRATION SUPPORT OF SMALL ENTERPRISE

The basic forms of integration support of small enterprise are analyzed in the article, factors which influence on determination of model of development of small business through integration with large enterprises are determined in the article.

Keywords: small enterprise, integration support, franchise, leasing, venture financing.

Круш П.В.

к.е.н., професор НТУУ «КПИ»

Мезенцева О.О.

асистент НТУУ «КПИ»

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглянуто методичні особливості і підходи до забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Визначено конкурентні можливості в стратегічному та довгостроковому плануванні підприємства.